

NATUURGROEP KOCKENGEN VOORJAAR 2017

Jonge Europese wilde kat (Beieren)
Foto: Hayo Baan

INHOUD

- Voorwoord
- Cursus Vogels herkennen voor de Jeugd
- Uilenballen pluizen
- Excursie uiterwaarden Culemborg-Everdingen
- Rietmaaien
- Mitigerende maatregelen voor fauna bij aanleg van 4e Kwadrant
- Daar is de lente, daar is de amfibieëntrek!
- Jeugdgroep Natuurgroep Kockengen telt tuinvogels
- Goed bezochte lezing en excursie van de Natuurgroep Kockengen
- Uilen Luisteren
- Inventarisatie rietlandvogels 2016
- Spreeuwenslaapplaats
- Birding in Vietnam
- Oude Bomen
- Resultaten nationale tuinvogeltelling in Kockengen, 28 en 29 januari
- Sfeerimpressie werkdag 4 maart 2017
- Uitnodiging Algemene Ledenvergadering / Agenda 2017
- Colofon

VOORWOORD — WAT MAAKT HET VERSCHIL?

Ik durf wel te zeggen dat februari en maart ieder jaar toch wel een drukke periode zijn bij de Natuurgroep als het over voorbereiden gaat. Als ik het even op een rijtje zet:

- Nieuwsbrief maken
- Laatste werkdag incl. BBQ
- NL-Doet: insectenhôtels maken door de jeugdgroep
- Jaarverslag
- Algemene Ledenvergadering

Het leuke is dat we dit met elkaar doen. Ieder pakt een deel van het pakket op. En zo weten we het toch

ieder jaar weer rond te maken. En als ik op alle voorgaande activiteiten terugkijk, dan waren ze stuk voor stuk leuk en/of interessant. In deze nieuwsbrief kun je over veel van deze activiteiten lezen, met steeds meer foto's. Wat het voor de lezer nog leuker maakt.

Bij het maken van het jaarverslag zie ik, dat we jaarlijks steeds meer doen en we als vereniging nog steeds groeien.

Ik wil je in ieder geval uitnodigen voor de Algemene Ledenvergadering op 31 maart met vooraf een mooie film over de trek van de kariboes. Dan kan ik

je na de pauze vertellen wat we afgelopen jaar allemaal gerealiseerd hebben en worden de plannen voor 2017 gepresenteerd.

En wat maakt nu het verschil?

Dat is de e-mail, die ik van een moeder kreeg waarin zij schrijft dat haar zoon enthousiast is geworden door de jeugdactiviteiten van de Natuurgroep en daarom boswachter wil worden.

Mooi toch!

Tekst: Ben van der Horst

UILENBALLEN PLUIZEN

uilenkenner Marc van Leeuwen op naam gebracht. De meest voorkomende muis was de Veldmuis met in totaal 59 schedels/kaken, gevolgd door de Bosspitsmuis met 32 schedels/kaken. Deze twee zijn dus door de Kerkuilen hier uit de buurt (regio Woerden) het meest gegeten en later weer uitgebraakt in hun nestkasten.

Er zijn ook twee heel bijzondere muizensoorten gevonden in de braakballen, te weten: één schedel/kaak van

Op de laatste dag van de kerstvakantie organiseerde de Natuurgroep Kockengen weer een leuke jeugdactiviteit.

Met 12 jeugdleden werden ongeveer 40 kerkuil-braakballen uitgepluisd. In braakballen bevinden zich onverteerde resten van prooidieren. Er zijn in totaal zo'n 106 schedels/kaken van muizen uit de braakballen gehaald.

Aan de hand van de schedels/kaken werden de muizen door ecooloog en

de zeer zeldzame Noordse Woelmuis en twee schedels/kaken van de zeldzame Waterspitsmuis. Dat betekent dat deze twee soorten in onze omgeving voorkomen. Dat zijn leuke resultaten.

Tekst & foto's: Gerard van Zuijlen

EXCURSIE UITERWAARDEN CULEMBORG-EVERDINGEN

Op zaterdag 26 november reisden we met 17 deelnemers naar de uiterwaarden.

In totaal werden er 54 soorten gezien (zie volgende pagina voor een overzicht).

Met de telescoop was de ijsvogel zeer goed te zien.

Ook bijzonder was de torenvalk, die op 5 meter afstand stond te bidden

Het was koud, maar met een prachtige zonsopkomst.

Het was weer een prachtige ochtend.

De koffie/chocolademelk en appeltaart na afloop smaakten prima.

Tekst: Ben van der Horst
Foto Torenvalk: Richard Oud
Overige foto's: Theo van Schie

DE WAARGENOMEN SOORTEN

EXCURSIE UTERWAARDEN CULEMBORG-EVERDINGEN

#	VOGEL	#	VOGEL
1	Aalscholver	28	Krakeend
2	Bergeend	29	Kramsvogel
3	Blauwe kiekendief	30	Kuifeend
4	Blauwe reiger	31	Meerkoet
5	Boomkruiper	32	Merel
6	Brandgans	33	Pimpelmees
7	Brilduiker	34	Putter
8	Buizerd	35	Rietgans
9	Canada gans	36	Roodborst
10	Dodaars	37	Roodborsttapuit
11	Ekster	38	Slobeend
12	Fazant	39	Sperwer
13	Fuut	40	Spreeuw
14	Graspieper	41	Staartmees
15	Grauwe gors	42	Stormmeeuw
16	Groenling	43	Torenavalk
17	Grote zaagbek	44	Turkse tortel
18	Grote zilverreiger	45	Vink
19	Heggenmus	46	Vlaamse gaai
20	Holenduif	47	Waterral
21	Huismus	48	Watersnip
22	Ijsvogel	49	Wilde eend
23	Kauw	50	Winterkoning
24	Kievit	51	Wintertaling
25	Knobbelzwaan	52	Wulp
26	Kokmeeuw	53	Zilvermeeuw
27	Koolmees	54	Zwarte kraai

RIETMAAIEN

De Natuurgroep vindt het belangrijk, dat het rietland rond het dorp behouden blijft. Dat is van groot belang voor de specifieke planten en dieren, die daar in leven. Denk bijvoorbeeld aan Rietzanger, Rietgors, Bruine Kiekendief. Maar ook de landschappelijke belevingswaarde van rietland is groot. Het hoort bij Kockengen. Voor het behoud van het rietland is het noodzakelijk, dat het af en toe gemaaid wordt. Anders verruit het en groeit het dicht met bomen en struiken.

Vandaar dat we elk jaar proberen een deel ervan te maaien. Daarvoor hebben we een flexibele rietploeg in het leven geroepen, die snel ingezet kan worden als het weer het toelaat. Dit deed zich de eerste keer voor op 20 januari. Met loonwerker Verduijn en drie van onze leden hebben we in de zuidelijke rietlanden een stuk gemaaid en het riet verbrand. En op 26 januari zijn we met loonwerker Verduijn en acht leden onder een stralende zon lekker bezig geweest in het rietland nabij de N401 (zie foto's). We konden helaas niet alles in een keer verbranden vanwege de verkeerde windrichting (richting N401). Dit hebben we uiteindelijk op 9 februari nog met 4 mensen af kunnen maken.

Tijdens het opruimen liepen er een paar waterspitsmuizen rond (zie foto).

Wellicht hebben we hun winternesten vernield. Helaas. Sorry. Deze spitsmuis is in Nederland vrij zeldzaam en staat op de Rode Lijst. Hij leidt een verborgen leven en wordt met uitsterven bedreigd. De soort heeft zwemvliezen. Dit is kenmerkend voor de waterspitsmuis.

Tekst: Gerard van Zuijlen
Foto Waterspitsmuis: Ron Vodegel
Overige foto's: Bram Paardenkooper/Ellen van D

MITIGERENDE MAATREGELN VOOR FAUNA BIJ AANLEG VAN 4E KWADRANT

Kraan aan het werk op nieuwbouwlocatie
Foto Han Brendeke

Door een ecooloog van bureau Ecogroen bv uit Zwolle zijn begin november mitigerende maatregelen uitgevoerd in het gebied, waar de woonwijk van het 4e Kwadrant gaat komen. Mitigerende maatregelen zijn in dit verband werkzaamheden om de negatieve gevolgen voor de (beschermde) waterdieren in het gebied te voorkomen of te verzachten.

Dit moest gebeuren om een overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Wat ze doen is in feite de waterdieren in het plangebied

verzamelen en deze dan vervolgens overzetten naar een sloot buiten het werkterrein.

De watergang die het plangebied doorsnijdt, moest worden gedempt. Tijdens een voorafgaand ecologisch onderzoek door Ecogroen zijn hier de beschermde Kleine modderkruiper, Bittervoorn en Platte schijfhoren in het gebied aangetroffen.

Voor het uitvoeren van de mitigerende maatregelen is een sloot van 250 meter lengte drooggelegd. De sloot is hiervoor middels rijplaten opgedeeld in

compartimenten van zo'n 25 meter lengte. Deze compartimenten zijn naar het westen toe leeggeschept met behulp van een kraan.

Vervolgens is de waterige bovenlaag met vegetatie op de kant gelegd. Deze vegetatie heeft de ecooloog doorzocht op aanwezige waterdieren. Daarna is het laatste water eruit geschept en is de sloot gebaggerd. Tijdens het daadwerkelijke droogleggen is van de beschermde soorten alleen de Kleine modderkruiper aangetroffen.

Ook heeft de ecooloog één leeg schelpje van de Platte schijfhoren gevonden. Deze soort is vrij zeldzaam. De soort wordt vooral aangetroffen in de veengebieden van Noord- en Zuid-Holland, Utrecht en west Overijssel.

Uiteindelijk zijn door de ecooloog alle gevangen waterdieren overgezet naar een sloot buiten het werkterrein. ➤

Platte schijfhoren
Foto internet NDFF & Anemoon

...MITIGERENDE MAATREGELEN VOOR FAUNA BIJ AANLEG VAN 4E KWADRANT

➤ In een logboek heeft de ecooloog zijn aangetroffen en overgezette soorten genoteerd (zie tabel).

AANTALLEN OVERGEZETTE DIEREN	
Zeelt	15
Kroeskarper	1
Gevlekte rivierkreeft	40
Spinnende watertor	2
Tuimelaar	2
Baars	12
Snoek	13
Kleine modderkruiper	120
Marm grondel	10
Bastaardkikker	15
Bruine kikker	10

Enkele soorten uitgelicht

Kleine Modderkruiper: Opmerkelijk is het hoge aantal in het gebied (120). In heel wat wateren van Kockengen wordt deze bijzondere en zeldzame vissoort aangetroffen.

Kleine modderkruiper.
Foto: Han Brendeke

En de Tuimelaar is hier geen kleine Dolfijn, maar een waterkever. Hij lijkt op de gewone geel gerande watertor. Het is een beest dat in schone, plantenrijke wateren voorkomt. Is plaatselijk niet

Tuimelaar.
Foto: G.H. Visser, internet

zeldzaam en soms zelfs talrijk in Nederland en België

De Kroeskarper is een vrij zeldzame soort in Nederland. De soort was vroeger algemener, maar is door het verdwijnen van plantenrijke kleinere wateren in oude moerasgebieden en rivieruiterwaarden sterk afgenomen.

Kroeskarper
Foto: Han Brendeke

De Marm grondel behoort tot de familie van de grondels. Het oorspronkelijke leefgebied van de marm grondel ligt in de stroomgebieden ten westen en noordwesten van de Zwarte Zee. In Nederland is de marm grondel voor het eerst aangetroffen in 2002. De

Marm grondel
Foto: Jelger Herder, site RAVON

Marm grondel is uitheems en heeft zich sinds de vestiging in Nederland sterk uitgebreid. Door zijn sterke kolonisationsdrift wordt de soort als een invasieve exoot beschouwd en vormt mogelijk een bedreiging voor inheemse bodemsoorten, zoals rivier-donderpad en bermpje. De marm grondel is niet beschermd in Nederland.

Tekst: Gerard van Zuijlen (Verslag op basis van rapportage ecooloog Ecogroen)
Foto's: zie bijschriften

Zeelt
Foto: Han Brendeke

Snoekje
Foto: Han Brendeke

DAAR IS DE LENTE, DAAR IS DE AMFIBIEËNTREK!

Jeugdleden bezig met controleren van straatkolk op aanwezigheid van amfibieën
Foto: Gerard van Zuijlen

Met vier enthousiaste jeugdleden hebben we zaterdag 25 februari in 18 straatkolken van de Zwanebloem amfibieëntrapjes geplaatst. Uit onderzoek van voorgaande jaren was gebleken, dat met name in de kolken van deze straat veel amfibieën werden aangetroffen.

Veel amfibieën moeten tijdens hun tocht naar hun voortplantingsgebied een weg oversteken. Vaak eindigt zo'n tocht 'op weg naar nieuw leven' in een straatkolk, met als gevolg een jammerlijke dood. Met de kikkertrapjes die wij plaatsen kunnen ze zelfstandig de putten weer uitkomen (zie foto). Dat heeft ons onderzoek van afgelopen jaren aangetoond.

Elke put werd vóór het plaatsen van de trap met schepnetjes gecontroleerd op reeds aanwezige amfibieën. En dat de grote trek bij de Kleine Watersalamander al was begonnen werd snel duidelijk. In bijna in iedere put werden ze aangetroffen. Totaal hebben we er 15 kunnen redden van een wisse dood. Voor twee kwam onze actie te laat. Die hadden al het loodje gelegd. Ook enkele kleine padjes troffen we aan: twee levende en twee dode. En ook nog een klein dood muisje, helaas.

Kleine Watersalamander probeert via onze trap de straatkolk uit te komen
Foto: Gerard van Zuijlen

Kleine Watersalamander
Foto: RAVON

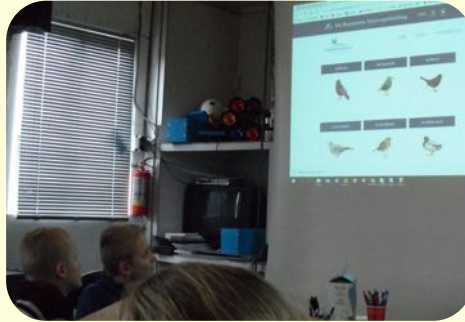
Tekst: Gerard van Zuijlen
Foto's: Zie bijschriften

NATUURGROEP KOCKENGEN
VOORJAAR 2017

JEUGDGROEP NATUURGROEP KOCKENGEN TELT

TUINVOGELS

Op zaterdag 27 januari heeft de jeugdgroep van de Natuurgroep Kockengen meegedaan aan de Nationale Tuinvogeltelling.

De telling van een half uur werd uitgevoerd op het erf van de boerderij van de familie De Lange aan de Wagendijk. Een gevarieerd erf met schuren, hoge bomen, hagen, slootjes en stallen. Er werden dan ook veel verschillende vogelsoorten gespot.

In totaal werden er 14 vogelsoorten waargenomen. De top-3 werd aangevoerd door de Spreeuw (19 x), gevolgd door Wilde Eend (7 X) en Vink (6 X).

De andere soorten die zijn waargenomen: Koolmees, Merel, Holenduif, Kauw, Turkse Tortel, Roodborst, Pimpelmees, Houtduif, Waterhoen, Blauwe Reiger en Grote Gele Kwikstaart.

Vooraf de laatste soort, de Grote Gele Kwikstaart, is een leuke waarneming voor Kockengen. In de winter zwerft deze vogelsoort door ons land op zoek naar voedsel en wordt dan ook af en toe in de stedelijke omgeving gezien. In de zomer is de Grote Gele Kwikstaart alleen in zijn broedgebied te zien, in de omgeving van snelstromende beken.

Na de telling buiten op het erf werden de resultaten binnen in het clubhuis besproken en de verzamelde gegevens ingevoerd in de speciale website van de Tuinvogeltelling van Vogelbescherming.

Daarna gingen de jeugdleden aan de slag voor de tuinvogels. Van lege melkpakken werden voederhuisjes gemaakt, die ze thuis in de tuin konden ophangen. Dit bouw pakket, een grote zak wintervoer en informatiemateriaal had de jeugdgroep van de Vogelbescherming ontvangen.

Het was een leuke ochtend voor de jeugdleden, die op deze manier weer meer te weten zijn gekomen over de tuinvogels in de winter.

GOED BEZOCHTE LEZING EN EXCURSIE VAN DE NATUURGROEP KOCKENGEN

Vrijdagavond 16 december organiseerde de Natuurgroep Kockengen haar traditionele midwinteravondlezing. Dit jaar was het thema Vogeltrek en Vogels ringen.

De lezing werd verzorgd door Tijs van de Berg van het Vogelringstation De Haar. De belangstellenden kregen een boeiend verhaal over vogeltrek voorgeschoteld. Waarom gaan vogels op trek, kun je aan vogels zien of het een trek- of standvogel is? Deze en vele andere vragen werden tijdens de lezing belicht.

Het voedselaanbod en -verdeling blijkt de belangrijkste reden te zijn

waarom vogels jaarlijks een lange reis maken, soms zelfs helemaal naar Zuid-Afrika.

Na de pauze werd meer verteld over het ringonderzoek bij vogels. Jaarlijks zijn honderden vrijwilligers in Nederland actief met het vangen en ringen van vogels. Naast het ringen zelf worden ook allerlei gegevens van de gevangen vogels genoteerd. Dit levert een schat aan informatie op o.a. over de leeftijd en leeftijdspreiding, verspreiding en reproductie.

Daarnaast vertelde Tijs van de Berg over de techniek van het vangen en het ringen. Zo is het gebruik van de juiste ringmaat heel belangrijk. Bijna elke vogelsoort heeft zijn eigen ringtype.

En de activiteiten van het Ringstation De Haar kwamen aan bod.

Aansluitend op deze lezingavond was er de mogelijkheid om op zaterdag-

morgen 17 december mee te gaan naar het Ringstation De Haar, in de oude eendenkooi op het landgoed Haarzuilens van Natuurmonumenten.

Een groep van 13 belangstellenden, waaronder 7 jeugdleden, kregen een rondleiding in het eendenkooibos en uitleg over de werking van de mistnetten, het gebruik van vogelgeluiden en de techniek van het losmaken van de vogels uit de netten.

In de netten, die al vroeg in de morgen waren opgesteld, zaten o.a. vink, koolmees, staartmees, roodborst, tijtfaf, merel en tot ieders verbazing een houtsnip. De gevangen vogels werden vakkundig door de ringers bevrijd uit het net en daarna geringd, maar ook gemeten, gewogen en gegevens over vleugellengte en vetgehalte werden genoteerd.

Daarna mochten de deelnemers van de excursie de vogels weer vanaf de hand vrij laten.

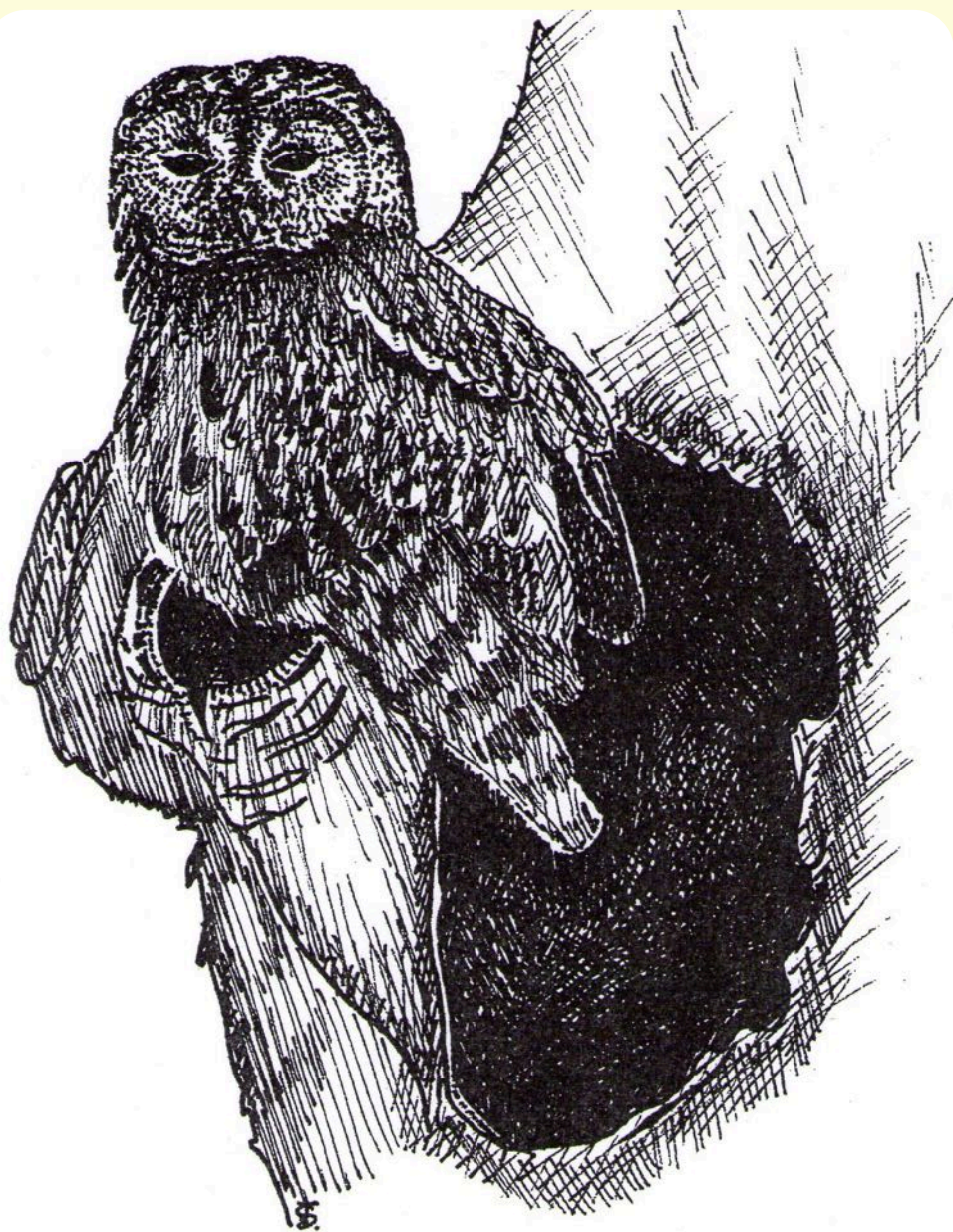
Een bijzondere ervaring om deze vogels eens van heel dichtbij te zien.

Tekst & foto's: Theo van Schie

UILEN LUISTEREN

Op 10 februari was weer een korte excursie uilen luisteren. Ondanks de kou waren er 15 deelnemers aanwezig, waaronder drie jeugdleden.

De tocht begon op de Driestammenweg, waarbij bij de diverse stops het geluid van een mannetjes bosuil werd afgespeeld.

Bij de derde poging op de Wagendijk reageerde een vrouwtje bosuil met haar kenmerkende geluid.

Het werd helemaal mooi, toen de uil bij ons in de buurt op een tak ging zitten.

Een van de jeugdleden zei het een onvergetelijke avond te vinden en hij was niet de enige.

Met dank aan Jan, Ed en Gerard.

Tekst: Ben van der Horst
Tekening: Theo van Schie

INVENTARISATIE RIETLANDVOGELS 2016

Het resultaat van de territorium-inventarisaties 2016 van de rietlanden in Kockengen is weergegeven in het overzicht op de volgende pagina.

In dat jaar is wederom tussen eind maart en eind juni in zeven rondjes geïnventariseerd. Daarvan heeft Fons van Haelst er, tijdens mijn vakantie, één voor zijn rekening genomen.

De getallen in de tabel onder 2016 zijn de uitkomsten die het autoclusteringsprogramma van Sovon vaststelt op basis van de ingevoerde inventarisatiegegevens.

Ten opzichte van vorige 4 à 5 jaren zijn er wat verschuivingen. Bijvoorbeeld bij de wilde eend, de zwartkop en de fuut, waarvan de aantallen terugliepen. Ook de fitissen zijn in 2016 met minder aanwezig. Hoeveelheden grauwe ganzen zijn na hun enorme piek van 2015 flink in aantal teruggelopen.

De rietzangers zijn hun dip van 2015 te boven. Leuk is dat de sprinkhaanzanger weer terug was als broedvogel en wel in het zuidelijke rietland.

De Grasmus had net als vorig jaar en in 2007 één territorium.

Ik heb de waterral speciaal in de gaten gehouden, omdat hun status in de

rietlanden onduidelijk was. Broedden ze wel of broedden ze niet.

Uit het riet kwam, tussen begin april en eind juli, geen enkele respons op mijn play-back van de waterralroep.

Nou kunnen waterrallen zwijgzaam zijn ook in de broedtijd, maar ze staan er wel om bekend goed te reageren bij 'geluidsprovoactie'. Geen reactie betekent dus hoogstwaarschijnlijk geen territorium en dus niet gebroed.

Het waterhoen wordt, denk ik, minder geteld als de Sovon-methode gevolgd wordt. Dit heeft te maken met de extreme schuwheid van de vogels tijdens het broeden. Uit mijn waarnemingen eind februari, begin maart, voorafgaand aan broeden en inventarisaties, kun je twee broedgevallen extra afleiden.

Van de bruine kiekendief is dit jaar in de rietlanden geen territorium geregistreerd. Het paar in noord heeft in de moerasstrook langs de Grote Heicop met succes een broedsel grootgebracht. De vogels in zuid waren te onregelmatig aanwezig om als broedgeval aangemerkt te

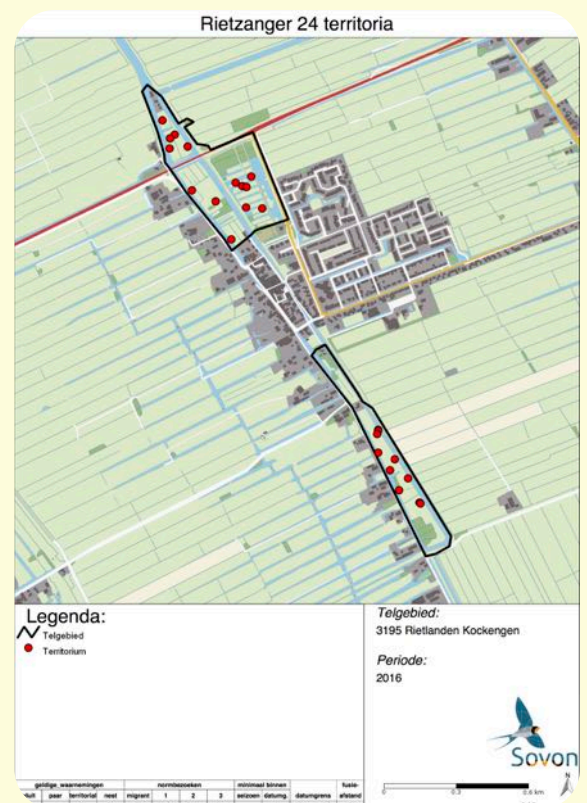
worden. Haviken hebben wederom een legsel grootgebracht. En ook de zwarte sterns hebben het weer goed gedaan.

Bezie je de hele periode vanaf 2002, dan zijn in de tweede helft daarvan een aantal soorten duidelijk met minder territoria aanwezig dan in de eerste: houtduif, meerkoet, winterkoning, hegenmus, kleine karekiet, tuinfluiter, rietgors.

De rietzanger is in de tweede periode juist met meer territoria aanwezig dan in de eerste helft. De verhouding kleine karekiet / rietzanger is de afgelopen 6 à 7 jaar in de Kockengense rietlanden heel anders, namelijk ongeveer één op één, dan in de landelijke verhouding, waar de kleine karekiet in veel grotere aantallen in het riet aanwezig is. De territoriumdichtheid van de rietzanger is bij ons ongeveer gelijk aan het landelijke gemiddelde. Die van kleine karekiet lager.

De territoriumuitkomsten worden door het Sovon-programma ook in kaarten weergegeven. Ik heb er daarvan één bijgevoegd, n.l. die van de rietzanger.

Tekst & foto: Jieles van Baalen

BROEDVOGELINVENTARISATIE IN DE RIETLANDEN BIJ KOCKENGEN 2002 – 2016

Aantal broedparen	Gem.	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	
fuut	10	6	13	11	9	niet uitge- voerd	9	10	12	13	9	9	7	9	10	9	
knobbelzwaan	1	2	0	2	2		1	0	1	0	0	2	0	2	0	0	0
grauwe gans	35	80	228	53	68		17	15	13	7	9	4	0	0	0	0	0
nijlgans	0	0	0	0	0		1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0
krakeend	3	8	4	5	7		6	4	4	2	0	0	0	0	0	0	0
wilde eend	71	18	49	51	65		57	100	68	88	67	96	88	98	86	86	69
soepeend	5	0	0	0	0		6	6	10	7	4	4	8	7	4	4	7
slobeend	0	0	2	0	0		0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
kuifeend	4	0	0	0	1		5	7	7	0	6	10	5	9	8	8	4
bruine kiekendief	1	0	2	2	2		2	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0
havik	0	1	1	1	1		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
sperwer	0	0	0	0	0		0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
torenvalk	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
fazant	5	2	3	5	4		8	7	7	4	6	5	3	6	3	3	2
waterral	0	0	0	0	0		1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
waterhoen	4	4	3	3	0		0	1	5	5	5	8	6	7	6	6	7
meerkoet	18	11	9	18	16		16	16	18	19	16	22	25	24	26	26	21
zwarte stern	17	19	18	20	20		20	17	19	14	13	16	11	21	20	20	12
holenduif	1	0	1	0	0		0	0	0	0	0	0	0	1	3	2	2
houtduif	13	4	7	5	8		9	10	14	15	18	19	18	16	19	19	23
koekoek	2	2	4	4	1		2	2	1	2	2	3	3	3	2	2	3
bosuil	0	0	0	0	1		0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ransuil	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
ijsvogel	1	2	2	2	0		0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
grote bonte specht	1	2	2	0	1		1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
witte kwikstaart	0	0	0	0	0		1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
winterkoning	14	9	10	13	9		11	14	16	17	14	14	12	17	17	17	23
heggenmus	3	0	1	3	2		7	6	5	3	1	2	0	4	4	4	8
roodborst	0	0	0	0	0		0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0
blauwborst	1	0	0	2	0		0	2	0	0	2	1	0	0	1	0	0
merel	12	13	10	10	6		12	12	13	19	11	7	9	12	11	11	16
zanglijster	2	5	4	2	0		3	1	3	0	4	2	1	4	2	2	3
sprinkhaanzanger	1	1	0	0	0		6	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
snor	1	1	1	1	3		1	2	1	0	1	0	4	2	0	0	0
rietzanger	19	24	12	26	23		23	25	22	27	13	14	8	18	10	14	14
bosrietzanger	7	7	10	4	0		7	5	5	3	6	6	9	7	10	13	13
kleine karekiet	38	25	26	28	22		33	26	30	21	42	51	55	64	56	46	46
grote karekiet	0	0	0	0	0		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
spotvogel	2	3	2	3	0		6	7	2	0	1	2	1	4	2	0	0
braamsluiper	0	0	0	0	0		0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
grasmus	0	1	1	0	0		0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0
tuinfluiter	13	10	9	10	8		9	11	12	10	15	14	18	20	20	19	19
zwartkop	5	3	6	10	6		5	4	4	3	3	6	6	6	3	5	5
tjiftjaf	14	12	11	17	13		16	14	11	13	10	9	11	23	20	18	18
fitis	10	8	10	10	11		12	9	9	6	10	11	13	14	11	11	11
grauwe vliegenvanger	0	0	0	0	0		0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
staartmees	1	0	0	0	0		2	1	2	0	0	0	1	0	1	2	2
matkop	1	0	0	0	0		0	0	0	1	0	0	0	2	3	1	1
pimpelmees	2	2	4	1	1	5	6	5	4	2	0	1	0	1	1	1	
koolmees	7	8	13	6	3	6	7	8	8	4	7	1	5	7	8	8	
wielewaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	
gaai	1	3	0	0	1	0	0	1	2	0	0	2	0	1	2	2	
ekster	1	1	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	3	3	
zwarte kraai	3	2	5	2	3	2	1	2	0	2	3	3	5	5	6	6	
spreeuw	2	2	1	2	0	1	1	1	1	0	2	2	4	4	3	3	
huismus	4	1	2	0	0	1	4	5	2	4	4	5	7	8	7	7	
ringmus	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
vink	5	6	5	3	6	5	6	5	4	4	5	3	5	4	3	3	
groenling	1	4	2	2	1	3	3	2	0	0	0	0	0	0	0	1	
putter	1	0	1	1	0	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
rietgors	11	7	8	8	11	15	15	10	8	8	12	11	15	11	13	13	
cetti's zanger	0	0	0	1	0												
totaal broedvogels	373	319	502	349	336		356	387	362	333	316	371	352	444	403	387	
totaal aantal soorten	38	38	40	38	33		42	44	45	35	35	33	33	35	38	36	

SPREEUWENSLAAPPLAATS

Eind november hadden grote groepen spreeuwen de rietlanden van Kockengen weer weten te vinden.

Tegen de schemer was het een voortdurend aanvliegen van groepjes spreeuwen, die zich tot steeds grotere groepen vormden.

Het gaat hier om vele duizenden exemplaren, die zich vervolgens in het riet laten vallen.

Een spectaculair gezicht.

Na een oproep zijn veel Natuurgroepers naar dit fenomeen komen kijken.

Bekijk ook de [video](#) die Gert van Loo van het schouwspel heeft gemaakt.

Tekst: Ben van der Horst
Liggende foto's: Gert van Loo
Staande foto's: Jan de Lange

NATUURGROEP KOCKENGEN
VOORJAAR 2017

BIRDING IN VIETNAM

Afgelopen nov/dec heb ik samen met Ria een 6-weekse reis gemaakt door Zuid- en Noord- Vietnam. We hebben een aantal natuurparken bezocht, maar ook de cultuur heeft de aandacht gekregen.

Prachtig gevarieerd park met naast tropische bossen ook open grasvlaktes. Vervolgens doorgereiden naar het

Eerste park, Cat Tien in het zuiden

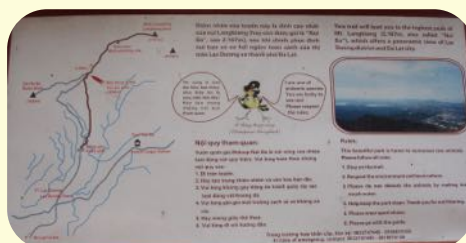
Theehuis Deo Suoi Lank Pass

plaatsje Di Linh. Het plaatsje staat bekend onder vogelaars. De beschrijving om op het juiste pad te komen is bij het theehuis links naar boven klimmen. Dat bleek niet echt te doen. Geen drukke weg, dus roadbirding hier goed te doen.

Volgende stop was de hooggelegen plaats Da Lat. Hier zagen we een wel heel bijzondere plant, bijna niet echt.

Hier op zoek naar een endem voor Vietnam, de Vietnamese Greenfinch. Wel gehoord, maar helaas niet gezien.

Door naar Hoi An, een toeristisch hoogtepunt. Leuk plaatsje en warempel nog een mooie soort gezien. De Lesser Necklaced Laughingthrush.

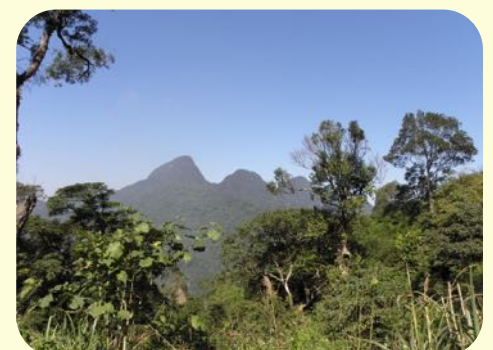
Lesser Necklaced Laughingthrush

Verder naar Hue, vooral bekend door de vele culturele bezienswaardigheden. Wie ook op de prachtige culturele locaties vogels wil zien kan bijvoorbeeld deze prachtige sunbird zien.

Brown-throated Sunbird

Van Hue doorgevlogen naar Ha Noi. In het noorden o.a. Tam Dao bezocht waar het bijna altijd mistig is, maar dit keer niet.

...BIRDING IN VIETNAM

➤Prachtige wandelingen te maken en bijna geen mens te zien.

Wandeling boven Tam Dao, veel vogels gezien. In de tuin bij ons hotel een Hume's Bladkoning. Redelijk algemeen hier:

Hume's Leaf Warbler

Sa Pa ligt aan de grens met China. Sa Pa ligt bijna altijd in de mist. Men heeft een super moderne lift gebouwd naar de top van de Fansipan Mountain, de

Long-tailed Shrike

hoogste berg van heel Indochina. Met deze lift kom je boven de mist en wolken in de dalen.

HaLong Bay

Reis afgesloten met bezoek aan de HaLong Bay. Prachtig gebied, maar overlopen door de vele vooral Aziatische toeristen. Maar ook daar altijd wel wat vogels te zien.

Blue Rock Thrush

Wij hebben een prachtige reis gehad. Allemaal zelf geregeld, vluchten, vervoer en hotels e.d., is goed te doen. In totaal 174 soorten vogels gezien.

Tekst & Foto's: Bram Paardenkooper

NATUURGROEP KOCKENGEN
VOORJAAR 2017

OUDE BOMEN

1 Talpa - Arboretum Wageningen

Oud worden is niet alle bomen gegeven, dit is van vele factoren afhankelijk.

Zoals het feit of de boom een trage groeier zoals Eik en Beuk is met weinig nakomelingen of een snelle groeier met enorm veel nakomelingen zoals Berk, Wilg en Esdoorn.

2 Wondherstel - Bad Bentheim

Het is ook belangrijk of de boom in voedselrijke of voedselarme grond staat.

De bomen hebben ook last van menselijke invloeden, zoals verzuring, vermesting, verdichting van de grond, wortelschade, klimaat, strooizout, enz..

3 Haagbeuk - Bad Bentheim

In Kockengen staan weinig oude bomen. Vaak zijn het leilindes van rond 200 jaar, die voor een boerderij staan.

Op de landgoederen langs de Vecht staan oude Beuken en Eiken. De bekendste zijn de twee oude leilindes van Nijenrode uit 1750.

4 Haagbeuk - Bad Bentheim

5 Huon Pine - Tasmanië

6 Huon Pine - Tasmanië

7 Huon Pine - Tasmanië

8 Beuk - Kasteel Groeneveld Baarn

... OUDE BOMEN

9 Lindes - Nijenrode

► Er zijn in Nederland Beuken- en Eikenstobben gevonden van soms wel 800 tot 2.200 jaar oud.

10 Lijlindes - Oprijlaan Wagendijk 63 (2014)

Net over de Nederlandse grens, in het restant van het oerbos van het Neuenburgerwald langs de snelweg naar Bremen afslag Huden, staan nog een paar restanten van oude Eiken en Beuken.

11 Talpa Paleis - Soestdijk

Zie de foto's voor enkele voorbeelden van oude bomen.

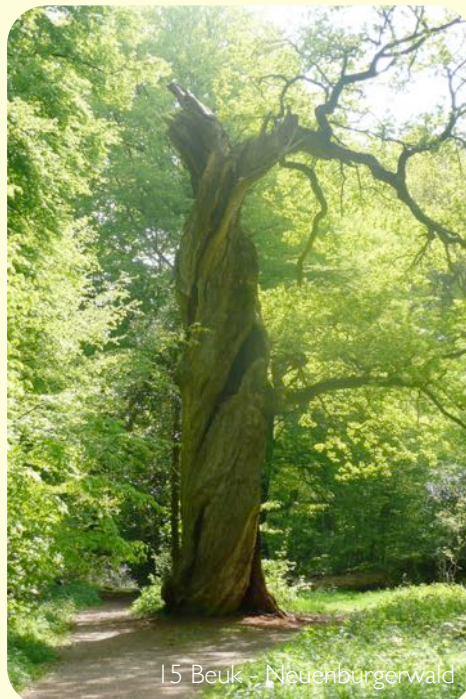
12 Linde - Heede

13 Tonderzwam op Beuk

14 Wodanseiken - Wolfsheze

15 Beuk - Neuenburgerwald

Tekst: Paul Vlaanderen
Foto's: Internet

NATUURGROEP KOCKENGEN
VOORJAAR 2017

RESULTATEN NATIONALE TUINVOGELTELLING IN KOCKENGEN, 28 EN 29 JANUARI

De Natuurgroep Kockengen heeft de inwoners van Kockengen via het plaatselijke krantje uitgenodigd om aan deze tuinvogeltelling deel te nemen. Totaal 25 adressen hebben uiteindelijk aan de telling deelgenomen. Een leuk resultaat. Vorig jaar is er ook in Kockengen geteld, maar het aantal adressen is niet te achterhalen. We hebben samen met ruim 58.000 mensen in Nederland bijgedragen aan het landelijke succes van de Tuinvogeltelling. Samen werden ruim 900.000 vogels geteld.

De resultaten van Kockengen laten zien dat de top-10, net als vorig jaar overigens, aangevoerd wordt door de Huismus, gevolgd door de Spreeuw en de Merel. Ook landelijk werd de Huismus het meest geteld, gevolgd door Koolmees en Merel. De laatste net als bij ons dus op de derde plaats. Leuk was de waarneming van een Grote Gele Kwikstaart door onze jeugdgroep. In de

zomer is deze soort te zien in de omgeving van snelstromende beken. In de winter verblijven ze in Afrika, maar een klein deel zwerft door ons land op zoek naar voedsel, ook dus in ons dorp. Landelijk zijn er dit weekend 55 meldingen gedaan van grote gele kwikstaarten.

Er werden dit jaar in de tuinen van Nederland beduidend minder mezen waargenomen

Top-10 Postcode 3628	Plaats	Aantal
Huisumus	1 (1)	214
Spreeuw	2 (8)	135
Merel	3 (3)	74
Turkse Tortel	4 (5)	71
Koolmees	5 (2)	63
Meerkoet	6 (-)	63
Kauw	7 (-)	55
Wilde Eend	8 (-)	53
Pimpelmees	9 (6)	40
Vink	10 (4)	31
Totaal		799
(tussen haakjes de rangorde van 2016)		

dan vorig jaar. Door het koude voorjaar van 2016 hebben ze een slecht broedseizoen achter de rug en dus minder jongen groot gebracht. Vorig jaar stond de Koolmees bij ons nog op de tweede plaats, maar is nu gezakt naar de vijfde plaats. En Pimpelmees van plaats 6 naar plaats 9.

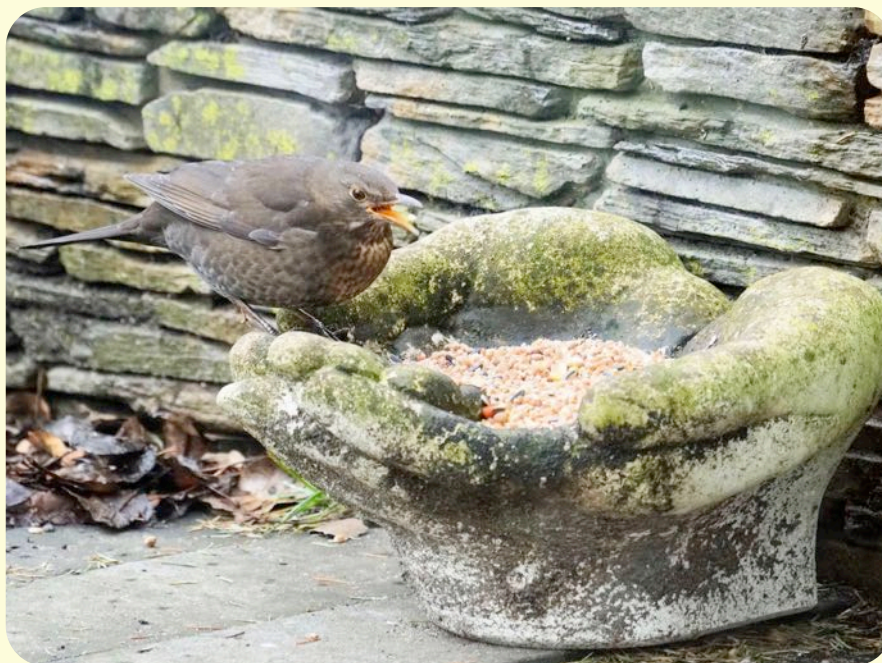
De Huismus, onze en landelijke nummer 1, is het meest geteld in dorpen en bijna niet meer in de steden. En omdat huismussen in groepjes leven en vaak in tuinen voorkomen, is deze soort landelijk de meest getelde soort geworden.

Bij Vogelbescherming wordt ook altijd aangegeven in hoeveel procent van de tuinen de vogels worden gezien. Landelijk kwam bij de telling de Merel in 71 % van tuinen voor, de Koolmees in 69 %, de Roodborst in 59 % en de winnaar de Huismus in 45 % van de tuinen. De laatste dan wel met een gemiddelde groeps grootte van 7,5. Bij ons is dat 8,6 mussen per tuin, uitgaande van onze 25 tuinen.

We hebben bij onze oproep aan het dorp om mee te doen met de telling ook een oproep gedaan voor het insturen van een leuke foto van de eigen tuinvogels. Het bestuur heeft een keuze gemaakt uit de diverse inzendingen.

De winnaar is geworden Robin Weijers met een mooi plaatje van een Merel bij een voederende hand. En zoals beloofd wordt de winnaar beloond met een passend vogelcadeau.

Dank aan iedereen die heeft meegedaan.

SFEERIMPRESSIE WERKDAG 4 MAART 2017

Foto's: Theo van Schie

N G K

NATUURGROEP KOCKENGEN — VOORJAAR 2017

UITNODIGING ALGEMENE LEDENVERGADERING

Hierbij word je uitgenodigd voor de Algemene Leden Vergadering van de Natuurgroep Kockengen op:

vrijdag 31 maart 2017.

Voorafgaand aan de ALV is er een interessante film over "De jaarlijkse trek van Kariboes" door de natuurfilmer en bioloog Paul Wolf.

Locatie: basisschool 't Kockenest, Driestammenweg te Kockengen.

De zaal is open vanaf 19.45 uur, het programma start om 20.00 uur.

Programma

- Welkom
- Film: De jaarlijkse trek van Kariboes, door Paul Wolf
- Pauze
- ALV
 1. Secretarieel jaarverslag 2016
 2. Financieel jaarverslag
 3. Plannen voor 2017
 4. Rondvraag
 5. Sluiting
 6. Borrel

Lezing "De jaarlijkse trek van Kariboes"

We hebben voor onze ALV de natuurfilmer en bioloog Paul Wolf uitgenodigd om zijn bijzondere film over de jaarlijkse

trek van Kariboes te vertonen. De film wordt voor de pauze vertoond.

In het barre noorden van Canada leven grote kuddes wilde rendieren, de kariboes. Elk jaar ondernemen ze een trektocht van duizenden kilometers, ondanks vele gevaren. Tegen de achtergrond van de Noord-Amerikaanse wildernis worden in de film de risico's in beeld gebracht, die de kariboes lopen én waarom ze desondanks toch migreren.

De film heeft een 'Supernova non fictie'

gewonnen op de nationale Nederlandse Filmmanifestatie NOVA in 2016. Én de prijs voor de beste cameravoering. De film is ook geselecteerd voor de internationale filmmanifestatie Unica 2017.

Dus komt dat zien!

Tekst: Ben van der Horst
Foto: Internet, Ger van Poelgeest

NATUURGROEP KOCKENGEN – VOORJAAR 2017

AGENDA 2017

25 maart	Natuur-ommetje Weidevogelexcursie
31 maart	Algemene Leden Vergadering met film "De jaarlijkse trek van Kariboes"
29 april	Voorjaarswandeling

BETER LEREN FOTOGRAFEREN?

Neem voor meer informatie en het volledige aanbod workshops eens een kijkje op zijn website: www.hayobaan.nl.

Op zoek naar manieren om je (wildlife) fotografie-vaardigheden te verbeteren? Neem dan eens deel aan een workshop van NGK lid Hayo Baan. Hij biedt diverse workshops en tours voor een gunstige prijs.

Voor natuurfotografie enthousiasten biedt hij bijvoorbeeld een dagworkshop [roofvogelfotografie](#) aan in Nederland. Ook meerdaagse workshops naar o.a. [Helgoland](#) of het [Beierse woud](#) behoren tot de mogelijkheden.

NATUURGROEP KOCKENGEN VOORJAAR 2017

De jaarlijkse contributie van € 10 of de vriendenbijdrage van € 20 per jaar wordt in januari van elk jaar door de Natuurgroep automatisch van je bankrekening geïncasseerd. Daar waar dit anders afgesproken is neemt de [penningmeester](#) zelf contact met je op.

COLOFON

Voorzitter

Pieter Hielema, Purperreiger 11, tel. 0346 - 240211
pieter.hielema@natuurgroepkockengen.nl

Secretaris

Ben van der Horst, Zwanebloem 5, tel. 0346 – 241185,
ben.van.der.horst@natuurgroepkockengen.nl

Penningmeester

Bram Paardenkooper, Wagendijk 39, tel. 0346 – 241872,
bram.paardenkooper@natuurgroepkockengen.nl

Algemeen Bestuurslid

Theo van Schie, Kon. Julianaweg 7, tel. 0346 – 241060
theo.van.schie@natuurgroepkockengen.nl

Gerard van Zuijlen, Heicop 7, tel. 0346 - 576147
gerard.van.zuylen@natuurgroepkockengen.nl

NGK Nieuwsbrief

Vormgeving/Samenstelling: Hayo Baan, Prins Bernhardweg 14, tel. 06 - 12308489
info@hayobaan.nl – www.hayobaan.nl

Tekstredactie: Gerard Hooijmaijers,
g.hooijmaijers@gmail.com

